

Кількість хворих на коронавірус COVID-19 у світі перевалила позначку 10 мільйонів осіб. В Україні захворіли більше 44 тисяч. А Євросоюз повноцінно ще не відкрив кордони для українців.

Однак схоже, що час хайпу закінчився, люди втомилися відчувати постійну загрозу і ставляться до хвороби, як до звичайної застуди. Свідченням цього є відмова від засобів індивідуального захисту і величезні натовпи у нічних клубах та на пляжах.

На думку австралійської професорки, декану медичного коледжу університету Джонса Гопкінса ПАТРИСІЇ ДЕВІДСОН, світ зараз знаходиться у стані, наче після двох світових воєн і масштабних військових переворотів XX сторіччя. Тож знову постає питання про глобальну відповідальність кожної людини і необхідність глобальної координації і співпраці під час пандемії.

Коронавірусу байдуже до політичних вподобань

Коронавірус COVID-19, виявлений у грудні 2019 року у китайському місті Ухань, несе досить серйозні загрози: відсутність до нього імунітету, відсутність вакцини, обмежені засоби лікування. Та й сам вірус виявив високу заразність. Попередній досвід із гострим респіраторним синдромом SARS та близькосхідним респіраторним синдромом MERS, які також були спричинені коронавірусами, допоміг системі охорони здоров'я підготуватися до COVID-19. Але його вірулентність (ступінь хвороботворності) лишила медиків багатьох країн беззахисними і нездатними протидіяти пандемії. Крім того, ми не звикли до перебування у стані ізоляції місяцями.

Про пандемію різні країни оголосили по-різному, зважаючи на те, як відрізнялася здатність контролювати поширення вірусу. Спочатку люди не розуміли, що загроза, яка йде з Китаю, реальна. Пересування людей не контролювалося, і ніхто не розумів, як вірус може мандрувати.

Наприклад, США перекрили сполучення з Китаєм. Але, як ми знаємо, найбільший спалах хвороби стався на півночі Штатів, куди зазвичай прилітають люди з ЄС. Найбільша кількість людей прибула туди саме з Європи, щойно Вашингтон оголосив про намір закрити кордони. Багато хто в паніці повертався додому, але їх ніхто не тестував належним чином.

Тож ми можемо зробити висновок, як важливо країнам співпрацювати одна з одною і з ВООЗ. Натомість, зараз багато країн виступають проти неї і ставляться до неї скептично. Кажуть, що ВООЗ виявилася надто політизованою. Особисто я вважаю, що вона просто зіткнулася з дуже потужним викликом. Крім того, зараз у світі багато націоналізму та популізму, а прагнення до глобального співробітництва падає. І рушіями цього є сектори економіки і бізнесу. Важко впливати на глобальний порядок денний, коли опозиція настільки сильна.

Разом з тим, коронавірус показав, що твій доступ до медичних послуг не повинен залежати від того, ти ліберал чи консерватор. Це знає, як у США, - якщо ти носиш

маску, то ти ліберал, а якщо не носиш, то це демонстрація, що ти можеш робити все, що завгодно. Але треба розуміти, що засоби захисту - це не про мене і не про тебе. Це про всіх нас разом. Наприклад, Китай часто критикують з різних питань. Але люди там робили те, що їм сказали. Звісно, там був великий примус до цього, але все ж країна відбулася малими втратами, зважаючи на кількість населення. У США це не працює. Я сама австралійка і у нас уряд закликав людей дотримуватися карантину добровільно. Ті, хто прибуває у країну, мали відсидіти 14-денний карантин у готелі за кошт уряду. І зараз триває велика дискусія про те, що таке права людей і як вони корелюються із цінністю суспільства. Є й праве крило, яке вважає, що варто понести втрати, але підняти економіку.

Дезінфекція школи, Мельбурн, Австралія. Фото: Getty images

Виклик для медиків

COVID-19 став перевіркою для всіх членів суспільства, але особливо – для працівників галузі охорони здоров'я, які постійно зустрічаються з ризиком заразитися ним, а також відчувають моральну напругу, бачачи страждання і перебуваючи в постійному стресі. Поширення COVID-19 стало безпрецедентним, і медики усіх уражених країн боролися, аби дати йому відповідь. Кордони по всьому світу закрилися, а соціальна дистанція була запроваджена, аби зменшити поширення. Це мало також катастрофічний ефект на економіку по всьому світу, зростали безробіття, стрес та тривожність.

Серед медиків наростала гостра психологічна напруга через непевність у лікуванні,

завантаженість, брак засобів захисту, загрози життю пацієнтів і швидке скороченню ресурсів на фоні високої ймовірності зараження самих лікарів. Емоції лікарів можна зрозуміти. Але зусилля їх варто направити на міжнародну співпрацю, спільний консенсус і спільні методи управління.

Весь світ зараз знаходиться у гонитві за вакциною. ВООЗ заявила про ініціативу АСТ-Accelerator, яка має на меті прискорення виробництва ефективних ліків, засобів діагностики і вакцин від коронавірусу. Але поки це недоступно, нам лишається дотримуватися стратегій збереження громадського здоров'я – мити руки, дотримуватися соціальної дистанції і носити маски. До слова, багато з цього медсестри й лікарі практикували десятиліттями.

Разом з тим, нестача засобів індивідуального захисту продовжує турбувати медичних працівників по всьому світу. Це стосується багатьох країн з високим рівнем доходів. Скажімо, відсутність координації на міжнародному рівні призвела до проблем з поставками на самому початку пандемії. Як результат, США – найбагатша країна світу – не мали де взяти маски. Потім ми побачили, як хвороба перекинулася на Бразилію і почала її спустошувати. Тепер світ спостерігає і чекає, як пандемія вплине на країни з низьким і середнім рівнем доходу. Тобто пандемія навчила нас тому, що ми певним чином пов'язані один із одним, а закрити кордон - не означає остаточно зупинити хворобу.

Зараз доступні два типи тестів – один із них визначає наявність вірусу, а інший – антитіл до нього. Часто вони дозволяють виявити вірус ще до настання його симптомів. Але, на жаль, багато країн не здатні запровадити широке тестування і відстеження контактів передачі хвороби. А у багатьох країнах дані щодо тестування не повні чи взагалі недоступні. Країни, що розвиваються, відчувають брак апаратів для штучної вентиляції легень та найнеобхіднішого медичного обладнання. Наприклад, в Африці кількість людей, які опинилися на грані катастрофічного ризику, була оцінена в 1,2 млрд.

Тут знову постає питання того, що для нас важливіше – власні інтереси чи глобальне благополуччя. В США могли б розробити ПЦР-тест-скринінг для тампонів із назофарингеальними мазками для Китаю. Але оскільки між Сполученими Штатами та Китаєм існують політичні суперечки, доступ Пекіна до таких технологій ускладнений.

